

PUUKENTSEFALIIDI VIIRUS (TBE-VIIRUS)

TBE on lühend ingliskeelsest terminist *Tick-Borne Encephalitis*. Puukentsefaliidi viirust leitakse imetajate, eelkõige väikeste näriliste verest. Puukide vahendusel võib nakkus levida inimesele. Nakatunud puugil leidub viirust süljenäärmetes ja süljes. Lindude ja suuremate loomade abil võivad muidu küllaltki paiksed puugid levida esialgsest asustusala üsna kaugele.

Gripitaolised haigusnähud

Puukentsefaliidi viirusega nakatumisel ilmnevad 1-2 nädalat pärast puugihammustust gripisarnased haigusnähud: kerge palavik koos pea- ja lihasvaludega. Need vaevused kestavad kuni nädala ja seejärel enamik inimesi tervistub. Ent umbes igal kolmandal nakatunud tungib viirus edasi ajju ja ajukelmetesse. See avaldub haiguse ägenemises: tekib kõrge palavik, tugev peavalu, kuklakangestus, oksendamine, uimasus ja üldine halb enesetunne. Loomulikult peab sellisel juhul viivitamatult arsti poole pöörduma.

Tekib eluaegne immuunsus

Puukentsefaliidi diagnoos pannakse vereproovi ja seljaajuvedeliku analüüsi põhjal. Mingit spetsiifilist ravi puukentsefaliidi vastu ei ole. Antibiootikumid ei aita. Nakatunud võivad end lohutada sellega, et haiguse läbipõdemine annab eluaegse immunitedi, st haigestutakse ainult kord elus.

VAKTSINEERIMINE

Puukentsefaliidi vastu on võimalik immuniseerida. Inimesed, kes sageli viibivad puugiohtlikes piirkondades, peaksid ennast vaksineerima. See käib ka nende kohta, kes reisivad puukentsefaliidi ohualadel Baltikumis, Skandinaavias ning Kesk- ja Ida-Euroopas. Enne reisi uuri järele, kas Sinu külastatav piirkond kuulub puugiohtlike alade hulka.

Täielik vaksineerimine koosneb kolmest süstist. Kaks esimest tehakse ühe- kuni kolmekuulise vaheajaga, kolmas umbes aasta pärast. Immuunsus pärast esimest kahte süsti on hea, aga kestab ainult ühe hooaja, seepärast peab tegema veel kolmanda, et immunitedi pikendada. Umbes 95% vaksineeritutest on puukentsefaliidi vastu täielikult kaitstud. Kui vaksineerimist alustatakse suvel, soovitatakse teine süst manustada kahe nädala pärast, et saavutada kaitsvate antikehade kiirem tõus.

Lisaannus vaktsiini süstitakse seejärel iga kolme aasta tagant, et omandatud immuunsust säilitada. Pärast süsti võib esineda süstekoha tundlikkust ja väikest palavikku.

Eelkooliealistel lastel kulgeb haigus reeglina kergemate haigusnähtudega kui täiskasvanutel ja seepärast tavaliselt ei soovitata alla 7-aastasi lapsi vaksineerida. Vanemaid, kes soovivad oma lapsi sellest hoolimata vaksineerida, pole põhjust ümber veenda, sest kõrvaltoimete oht on väike.